

HISTORIE OBORU

Žaludovy dny: Kdo byl prim. MUDr. Pavel Žalud

Nalos Daniel

ARO Masarykova krajská nemocnice v Ústí nad Labem

Souhrn

Autor představuje odborné veřejnosti osobnost primáře MUDr. Pavla Žaluda, průkopníka československé anesteziologie a zakladatele oboru v ústecké krajské nemocnici. Jeho jméno nese tradiční jarní setkání anesteziologů a a intenzivistů, pořádané ARO krajské Masarykovy nemocnice v Ústí nad Labem.

Klíčová slova: historie anestezie

Abstract

The Žalud Days: Dr Pavel Žalud

The author presents the personality of Dr Pavel Žalud, a pioneer of the anaesthesiology specialty in Czechoslovakia and a founder of the specialty at the Masaryk Regional Hospital in Ústí nad Labem. His name is born by the regular spring meeting of anaesthetists and intensivists.

Key words: history of anaesthesiology

Anest. intenziv. Med., 19, 2008, č. 5, s. 290–291

Spoluzakladatel anesteziologického oboru, medicínský polyglot, obdivovatel a znalec filosofie, matematiky a řady dalších vědních oborů, se narodil v šumavské Želnavě v červnu roku 1912. Studia medicíny na Karlově univerzitě v Praze ukončil těsně před okupací Československa. Podařilo se mu emigrovat do Anglie, kde získával své první medicínské zkušenosti, zejména při léčení a ošetřování obětí bombardování

vání během letecké bitvy o Londýn. Měl možnost pracovat na neurochirurgické klinice. Tady se také zrodila jeho touha stát se neurochirurgem. Ihned po skončení druhé světové války se dobrovolně přihlásil k práci v osvobozeném koncentračním táboře Terezín. Zde se podílel na záchraně řady lidských životů. Svou kariéru v nemocnici v Ústí nad Labem zahájil na chirurgickém oddělení vedeném prof. Rödlingem, pozdějším zakladatelem a ředitelem ILF. Snahy mladého chirurga o vybudování neurochirurgie v Ústí nad Labem nebyly úspěšné. Z Anglie si však přivezl také zkušenost a vzdělanost v anesteziologii. V roce 1963 vzniklo samostatné anesteziologické oddělení a dr. Žalud se stal jeho prvním primářem. K jeho prvním žákům patřili prim. MUDr. Dimitrij Miloschewsky, prim. MUDr. Jaroslav Langer, MUDr. Robert Havelka. V roce 1974 se podařilo – za přispění primáře úrazového oddělení MUDr. Dolejšího – otevřít 7lůžkové ARO.

V roce 1978 přenechal primářskou židli MUDr. Jiřímu Šedému. O to čileji se věnoval předávání vědomostí mladším kolegům. Pan primář Žalud udržoval písemné kontakty s řadou osobností, jako byl Peter Safar, Vladimír Fencel apod. Přátelé a známí mu posílali renomované odborné časopisy. Díky rozsáhlé jazykové výbavě jsme byli permanentně vystaveni spršce nejnovějších informací z medicíny, a to nejen z oblasti anesteziologie a intenzivní medicíny. První publikovaný CT obraz mozku nám přinesl až na sál, pochopitelně s detailním vysvětlením revolučního principu zobrazení.

Z Anglie si také přivezl šlechtetnost, smysl pro pravdu a demokracii. Tyto vlastnosti obdivovali jeho spolupracovníci, o to méně se hodily vládnoucímu režimu.

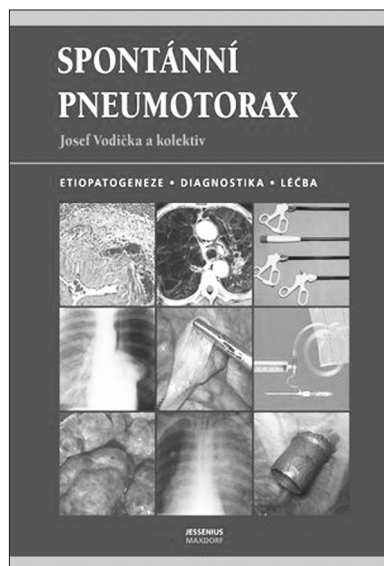
Z četných hořkých příhod s režimem je charakteristický průběh Krajského semináře v České Lípě v roce 1982, který byl věnován 70. narozeninám „starého pána“, jak jsme s láskou primáři Žaludovi říkali. Pan primář se chystal přednést slavnostní přednášku o hlavních myšlenkách anglického filosofa K. R. Poppera na téma: „Principy falzifikace a logická pravděpodobnost teorie v poznání a ověření pravdivosti v biologických vědách“. Na ideologický nátlak však musel téma změnit. Dr. Žalud zachoval chladnou hlavu a přečetl satyru maďarského autora o komických stránkách stáří. Parodii si pak mohl každý vyložit po svém.

Své poslání šířit plody vědy a svou touhu po poznání pravdy plnil i pravidelnými a četnými příspěvky do Referátového výběru z anesteziologie, jehož byl jedním z nejpilnějších přispěvatelů.

Koncem roku 1987 odešel do plné penze. Zemřel v dubnu 1988 na následky akutní srdeční příhody.

Je nám milou povinností pořádáním Žaludových dnů pokračovat, i když jen malým dílem, v šíření vzdělanosti a hledání poznání v medicíně.

Prim. MUDr. Daniel Nalos
e-mail: daniel.nalos@mnul.cz

SPONTÁNNÍ PNEUMOTORAX

Etiopatogeneze, diagnostika a léčba

Josef Vodička a kolektiv

Spontánní pneumotorax je definován jako patologické nahromadění vzduchu v pohrudniční dutině, ke kterému dochází bez zjevného zevního mechanického zásahu. Svojí povahou toto onemocnění zasahuje jak do oboru chirurgie, tak do oboru pneumologie. Diagnostika a především pak léčba spontánního pneumotoraxu prošly v uplynulých letech řadou zásadních změn. Cílem autorů je podat v této knize vyčerpávající a moderní výklad dané problematiky, neboť monografie podobného obsahu nebyla u nás dosud vydána.

V úvodní části je připomenuta embryologie, anatomie a fyziologie dýchací soustavy, v druhé je pak podrobně rozebrána problematika spontánního pneumotoraxu počínaje etiopatogenezí, přes diagnostiku, až po prognózu. Zásadní částí knihy je kapitola věnovaná terapii tohoto onemocnění, neméně důležitá je i kvalitní obrazová dokumentace. Svou koncepcí a náplní je jedinečným dílem, které v takové podobě poprvé poskytuje souhrnné a přitom nejmodernější poznatky o tomto onemocnění. Proto by tato publikace neměla chybět v knihovně žádného chirurga či pneumologa. Mnoho užitečných poznatků může nepochybně přinést i široké lékařské veřejnosti, včetně studentů medicíny.

Vydalo nakladatelství Maxdorf v roce 2007, 266 stran, vázané, formát B5, cena 695 Kč, Edice Jessenius, ISBN: 978-80-7345-126-4.

Objednávky můžete posílat na adresu: Nakladatelské a tiskové středisko ČLS JEP, Sokolská 31, 120 26 Praha 2, fax: 224 266 226, e-mail: nts@cls.cz.

Na objednávce laskavě uveďte i jméno časopisu, v němž jste se o knize dozvěděli.